

Üksildase uitaja mõtisklused 92.

Maapanga krahhi ei tohiks kirjeldada ainuüksi mustades värvides. Ajalehtedest ja raadiost muud ei loe ega kuule kui sajatusi Maapanga praeguste ja endiste juhtide aadressil. Mis siis õigupoolest juhtus? Üks pank läks põhja. No ja siis? Kas ei lähe iga kuu põhja mõni pood, diskoteek, kino, reisibüroo? Kas ei varastata iga päev tühjakas mõni korter, suvila või direktorikabinett? Kas ei tungita igal ööl sisse mõnda kooli, vallamajja või laoruumi? Kas ei hukku meie teedel igal aastal sadu sõidukijuhte ja kaasreisijaid?

Kui raiutakse metsa, lenda-
vad laastud. Me tõttame ühiselt Euroopasse ja sellel teel tuleb ette nii head kui halba.

Ma tahaksin siinkohal kaitsta Eesti Panga presidenti, keda kõik millegipärast aina ründavad. Milles on ta süüdi? Vahur Kraft on enda kaitseks väga tabavalt öelnud: "Kes on süüdi, kui auto sõidab suure kiirusega kraavi ja inimesed hukkuvad? Kas selles on süüdi liikluspolitsei? Kas selles on süüdi valitsus, siseminister või keegi teine?"

Ka vanasõna ütleb, et pole halba ilma heata. Meil pole mingil juhul õigust rääkida rahvuslikust katastroofist, sest Maapangas hoidis oma raha suhteliselt väike osa Eesti hoiustajaid. Rääkida võiks isegi teatud mõttes minoriteedist – nii, kuis räägitakse rahvusvähemusest, seksuaalvähemusest või ükskõik mis minoriteedist ükskõik millises valdkonnas. Mõistagi on meil Eestis nagu teisteski avatud ühiskonnaga riikides suhtumine igat liiki vähemustesse salliv, kuid me ei saa sundida enamust elama vähemuse malli järgi.

Mis siis õigupoolest juhtus Maapanga filiaalide sulgemise järel? Kas peatus trammi- või trolliliiklus Tallinnas? Ei peatunud. Kas lõpetasid töö sööklad, baarid, restoranid, leivatehased, meiereid? Ei.

LAURI LEESI

Elu läks edasi, inimesed läksid endistviisi õhtul magama ja ärkasid, kes kuke-, kes raadio Elmari laulu saatel.

Loll oli, kes oma raha Maapangas hoidis. Mina ei hoidnud. Ütlen enamat. Minu tutvusringkonnas pole ühtegi inimest, kes oleks oma raha Maapangas hoidnud. Mina hoian oma raha selles pangas, mis asub Tallinna kõige ilusamas pangahoones. Kui selle pangaga peaks midagi juhtuma, siis müüb see pank oma pangahoone ja krundi maha ja ongi asi vask. Selle peale peab lausa tulema, et tuletõrjemajas oma raha hoida!

Nii või teisiti on ka minule kasulik, et Maapank pankrotistus. Praegu saavad hoiustajad riigilt 20 000 krooni ja nad paigutavad selle raha sinna panka, kus mina oma raha hoian. Ka nende palk kantakse nüüdsest üle minu panka. Mulle on hea, et Maapanga hoiustajad meile üle tulevad, sest nüüd on mul garantii, et minu pank niipea põhja ei lähe. Muud pangad mingi pealegi põhja, mis see mulle korda läheb! Ah et kas mõni pank on veel põhja minemas? Kindlasti kohe.

Ma tsiteerin Vahur Krafti: "Mitte keegi, ei mina, ei peaminister, ei Jumal taevas saa

öelda, et pankrotte edaspidi ei tule." Siit ka järeldus: pangad on läinud, lähivad praegu ja lähivad ka tulevikus pankrotti. Ja miks nad ei peakski pankrotti minema, kui see on rahva enamusele kasulik? Miks peaks siseminister mulle garanteerima, et mind juba täna õhtul tänaval maha ei lööda? Miks peaks kaitseväge ülemjuhataja meile garanteerima, et poisid manöövritel hukka ei saa? Miks peaks haridusminister meile garanteerima, et riigieksami materjalid tema oma majas ei leki? Miks peaks rahandusminister meile garanteerima, et Eesti kroon ei lange?

Las me üleüldse peamegi Eesti Vabariigis kellelegi midagi garanteerima? Mina küll ei garanteeri, et minu juhitud koolis lapsed kirjutamise ja lugemise selgeks saavad. Ma ei garanteeri, et meie koolis ei hakka vohama vargused, suitsetamine, alkoholism, toksikomaania, narkomaania ja prostitutsioon. Ma ei garanteeri oma kooli õpilastele kvaliteetset alg-, põhi- ja keskharidust. Ma ei garanteeri, et meie abituriendid riigieksamid sooritavad, ma ei garanteeri, et nad ülikooli sisse saavad. Minister ei garanteeri, et see ülikool üleüldse veel järgmisel aastal tegutseb. Peaminister ei garanteeri, et haridusminister on hariduses kompetentne. President ei garanteeri, et peaminister pole suli. Parlament ei garanteeri, et president pole... Kuid siinkohal ma pean suu, sest keegi ei garanteeri, et juba täna öösel kongiga auto mulle järele ei tule.